

บทที่ 6 ปัญหาการบัญญัติศัพท์

6.1 ความนำ

ความสัมพันธ์ระหว่างประเทศไทยกับประเทศตะวันตกนั้นอาจนับย้อนหลังไปได้ถึงสมัยอยุธยา (พ.ศ. 1893 - พ.ศ. 2310) ฝรั่งเศสชาติแรกที่เข้ามาติดต่อกับไทยไม่ใช่อังกฤษ แต่เป็นโปรตุเกส ฝรั่งเศส และอื่น ๆ ฉะนั้นเอกสารเก่า ๆ ในช่วงนั้นจึงยังไม่มีคำยืมจากภาษาอังกฤษมากนัก แม้แต่ในสมัยรัชกาลที่ 1 แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ก็ยังไม่มีการติดต่อกับชาวอังกฤษ ครั้นถึงสมัยรัชกาลที่ 2 ได้มีการติดต่อจากอังกฤษอย่างเป็นทางการ คำยืมจากภาษาอังกฤษจึงเริ่มปรากฏขึ้นในเอกสารต่าง ๆ คำยืมมีเพิ่มมากขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 4 เมื่อเริ่มมีการติดต่อกับชาวอังกฤษและอเมริกันมากขึ้น รัชกาลที่ 4 เองก็ทรงเรียนภาษาอังกฤษอย่างแตกฉาน (วิไลฯ *ช่วงชวัญยืน 2526:221-244*)

อิทธิพลของคริสต์ศาสนาที่มีในประเทศไทยนั้นแตกต่างจากในประเทศอื่น ๆ ในเอเชียตรงที่ว่า ในประเทศอื่น ๆ นั้น คริสต์ศาสนาเป็นที่ยอมรับนับถือกันอยู่ในหมู่คนชั้นต่ำ ส่วนในประเทศไทยคนชั้นสูงกลับให้ความสนใจ กระนั้นก็ได้สนใจในด้านศาสนาอย่างจริงจัง แต่กลับสนใจในความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมากกว่า ชาวไทยตระหนักมานานแล้วว่า การที่จะมีความรู้ทางด้านวิทยาศาสตร์ต่อไปให้ได้ดีนั้นจะต้องรู้ภาษาอังกฤษเป็นอย่างดีด้วย

รัชกาลที่ 5 และรัชกาลที่ 6 ทรงมีความมั่นพระทัยในการติดต่อกับชาติตะวันตกมากกว่าพระมหากษัตริย์พระองค์ก่อน ๆ ทรงตระหนักดีว่า การรับวัฒนธรรมตะวันตกและการใช้เทคนิคของตะวันตกคือการสร้างความเจริญก้าวหน้าให้แก่ประเทศไทย (Masavisut, N; Sukwivat, M. and Wongmomtha, S. 1986:197-207)

ในทุกวันนี้ความแพร่หลายของวิทยุ โทรทัศน์ โทรศัพท์ โทรสาร วิดีโอ เคเบิลทีวี โทรทัศน์ดาวเทียม ช่างงานคอมพิวเตอร์ ทำให้คนไทยไม่สามารถจะหลีกเลี่ยงศัพท์สมัยใหม่ในชีวิตประจำวันไปได้ แม้แต่ประเทศไทยเองก็เป็นเจ้าของดาวเทียมไปแล้ว¹ ในขณะที่ประเทศไทยอยู่ในระบบการสื่อสารของโลกอย่างหลีกเลี่ยงมิได้ ปัญหาจึงอยู่ที่ว่าภาษาไทยจะปรับตัวอย่างไรในสถานการณ์เช่นนี้

6.2 การปรับตัวในระยะแรก

ก่อนที่จะมีการแต่งตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ชุดต่าง ๆ ของราชบัณฑิตยสถานนั้น คนไทยก็มีวิธีดัดแปลงคำภาษาอังกฤษมาใช้อยู่แล้ว 3 วิธีคือ การยืมปน การยืมแปล และ การสร้างคำ (เกอคมล พฤษภระมุล 2532:20-34)

6.2.1 การยืมปน

การยืมปนมีลักษณะเป็นลูกผสมระหว่างภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ คำหลักอาจจะเป็นภาษาไทยหรือภาษาอังกฤษก็ได้ ภาษาอังกฤษอาจจะมาทั้งคำ หรือเป็นเพียงส่วนหนึ่งของคำก็ได้ ที่เป็นคำภาษาอังกฤษทั้งคำในความหมายเดิมก็มี ตัวอย่าง เช่น เครื่องแบตเตอรี่ เครื่องไดนาโม ลูกบอล ลูน หม้อแบตเตอรี่ โรงแพกตอรี ที่เป็นส่วนของคำเดิมก็มี เช่น ถุงเมล (เมล ตัดมาจาก mail-bag) คณะฟุตบอล (ฟุตบอล ตัดมาจาก football team) รถสตีม (สตีม ตัดมาจาก steam car)

6.2.2 การยืมแปล

การยืมแปล เป็นการแปลมาโดยตรง หรืออาจจะดัดแปลงบ้างเล็กน้อย เช่น แรงม้า (จาก horsepower) รถยนต์ [สะกดแบบเดิม] (จาก motor car) รถไถ (จาก steam car) ทางรถไฟ (จาก way + car + fire, car + fire = train) รถไฟฟ้า (จาก car + fire + sky, fire + sky = electricity)

6.2.3 การสร้างคำ

การสร้างคำเป็นการตีความจากสิ่งใหม่ ๆ หรือความคิดใหม่ ๆ เช่น แผ่นเสียง (disk) แรงไฟ (volt) ลูกสวรรค์ (balloon) ตู้เย็น (refrigerator)

ทั้งหมดนี้ถือได้ว่าเป็นการยืมแบบดัดแปลงความหมาย วิธียืมอีกวิธีหนึ่งก็คือการดัดแปลงเสียง เป็นการเทียบเสียงอังกฤษเข้ากับเสียงไทยโดยไม่สนใจว่าหมายตรงกับความตรงกับคำเดิมหรือไม่ เช่น ปะตุกัน (Portugal) กะปิตัน (captain) ตะแล็บแก๊ป (telegraph)

ทั้งสองวิธีนี้อาจจะกล่าวได้ว่าเป็นวิธีคิดแบบไทย นั่นคือ คิดถึงสิ่งใหม่ ๆ โดยเทียบกับสิ่งที่อยู่ในวัฒนธรรมของตน ซึ่งอาจจะเป็นสิ่งที่มีอยู่แล้วหรือสิ่งที่มีอยู่แล้วก็ได้ ถ้าเทียบกับสิ่งที่มีอยู่แล้วไม่ได้ ก็เทียบเข้ากับเสียงไทย

6.3 หลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน

ก่อนที่การบัญญัติศัพท์จะตกเป็นหน้าที่ของราชบัณฑิตยสถานนั้น ผู้ที่ทำหน้าที่บัญญัติศัพท์ก็คือบรรดานักปราชญ์ของไทยนั่นเอง ผู้ที่มีบทบาทเด่นในด้านนี้ก็คือ พระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ เมื่อครั้งเสด็จกลับจากยุโรปในปี พ.ศ. 2462 ในช่วงนั้นมีการบัญญัติศัพท์กันอย่างมากมายเพื่อใช้ในการแปลกฎหมาย ในสมัยเปลี่ยนแปลงการปกครอง พ.ศ. 2475 ได้ทรงออกหนังสือพิมพ์และทรงรู้สึกว่าการบัญญัติศัพท์นั้นเป็นเรื่องจำเป็นมาก ทรงมีความเห็นว่าการเข้าถึงประชาชนจะใช้ภาษาอังกฤษมิได้ เพราะศัพท์ภาษาอังกฤษยังไม่สามารถแทรกซึมเข้าไปในความนึกคิดของคนไทยในขณะนั้น ทางที่ดีที่สุดก็คือการใช้คำไทย ถ้าหากคำไทยไม่ได้ก็อาจจะอาศัยคำบาลีสันสกฤตที่มีใช้อยู่ในภาษาไทยแล้วได้ (Wan Waithayakon 1970:33-38)

ด้วยเหตุฉะนั้นเอง เกณฑ์การบัญญัติศัพท์ของ ราชบัณฑิตยสถาน จึงเป็นดังนี้คือ

วิธีคิดคำขึ้นใหม่คือ ถ้าศัพท์ใดสามารถผูกคำขึ้นใหม่ได้ก็พยายามใช้คำไทยก่อน ต่อเมื่อหาคำไทยที่เหมาะสมและตรงกับความหมายของศัพท์ไม่ได้แล้ว ให้หาคำจากภาษาบาลีและสันสกฤตที่มีใช้อยู่แล้วในภาษาไทยมาผูกเป็นศัพท์ขึ้น และถ้ายังหาคำที่เหมาะสมไม่ได้อีก จึงใช้วิธีทับศัพท์

(ศัพท์คอมพิวเตอร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2540:(11))

อย่างไรก็ตาม คำไทยที่ราชบัณฑิตยสถานเลือกมาใช้ก็มักจะเป็นภาษาแบบแผน ส่วนคำบาลีสันสกฤตบางคำก็เป็นคำที่คนไทยทั่วไปไม่คุ้น ยิ่งกว่านั้นก็มักจะมีเสียงการทับศัพท์ ถ้าเป็นไปได้ ด้วยเหตุฉะนั้นเอง จึงเกิดข้อขัดแย้งในหมู่ผู้ใช้ภาษาไทยรุ่นใหม่บางส่วน โดยเฉพาะในแวดวงไฮ-เทค

6.4 การไหลบ่าของศัพท์ไฮ-เทค

คำยืมจากภาษาอังกฤษที่เริ่มเข้ามาสู่ภาษาไทยเมื่อประมาณ 200 ปีก่อนนั้น มักจะไม่ใช้คำที่คนไทยทั่ว ๆ ไปใช้ มีบุคคลเพียงไม่กี่คนที่มีความเกี่ยวข้องกับเอกสารเท่านั้นที่เข้าใจคำแปลก ๆ เหล่านั้น แม้แต่ในสมัยที่ กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ ทรงเริ่มบัญญัติศัพท์ ก็จะมีเพียงนักปราชญ์และผู้มีความรู้เพียงไม่กี่คนเท่านั้นที่รู้จักคำเหล่านั้น คนไทยทั่ว ๆ ไปมักจะรับคำเหล่านั้นมาใช้อย่างแทบไม่มีข้อสงสัยเพราะแทบจะไม่มีโอกาสได้ยินหรือได้ใช้ศัพท์เดิมเลย ตัวอย่าง เช่น *โทรทัศน์* จะแปลได้หรือไม่ก็ตาม แต่ทุกคนก็ยอมรับว่าเป็นชื่อเรียกสิ่งของอย่างหนึ่งที่เป็นของใหม่ในสังคมไทย ยิ่งถ้ามีการดัดแปลงเสียงเข้าสู่ระบบเสียงของไทยแล้ว จะยิ่งยอมรับมากขึ้น เช่น *แป๊ป* (จาก pipe) *ลิตร* (จาก litre) *ไดโนเสาร์* (จาก dinosaur) *บรันดี* (จาก Brandy) *ปอนด์* (จาก pound) ฯลฯ

อย่างไรก็ตามอำนาจแห่งการสื่อสารที่เกิดขึ้นในช่วงไม่นานมานี้ ก็ทำให้คนทั้งโลกเข้ามาอยู่ใกล้ชิดกันมากยิ่งขึ้น เครื่องโทรสาร โทรศัพท์มือถือ ช่างงานคอมพิวเตอร์ และโทรทัศน์ผ่านดาวเทียม ทำให้กรุงเทพฯกับลอสแอนเจลิสอยู่ใกล้กันเหมือนกับเป็นเพื่อนบ้านกัน และบางครั้งอาจจะอยู่ใกล้กว่าเมืองบางเมืองในประเทศไทยเอง เสียอีก ศัพท์ใหม่ ๆ ไม่ว่าจะ เป็นศัพท์ไฮ-เทคหรือไม่จึงมิใช่เรื่องลึกลับอีกต่อไป ศัพท์เหล่านี้เข้ามาพร้อมกับความหมาย ซึ่งอาจจะเรียกได้ว่าเป็น ความหมายระดับนานาชาติหรือความหมายสากล คนไทยสามารถเข้าใจศัพท์อย่าง คอมพิวเตอร์ แฟกซ์ วิดีโอ และอื่น ๆ ในทำนองเดียวกันได้ในทันทีโดยไม่ต้องแปล

6.5 ความขัดแย้งระหว่างการใช้ภาษาแบบคนทั่วไปกับแบบ

ราชบัณฑิตยสถาน

ในขณะที่ราชบัณฑิตยสถานเลือกใช้คำไทยหรือบาลีสันสกฤต คนทั่วไปกลับพอใจที่จะทับศัพท์จากคำเดิม คนทั่วไปในที่นี้หมายถึงคนรุ่นที่คุ้นกับศัพท์ไฮ-เทค อย่างน้อยที่สุดก็คือกลุ่มที่สามารถใช้เครื่องเอทีเอ็มได้ เหตุผลสำคัญก็คือ คนรุ่นนี้สามารถเข้าใจความหมายของศัพท์ใหม่ ๆ ได้ในทันที และมักจะตำหนิว่าศัพท์จากราชบัณฑิตยสถานนั้นต้องแปลอีกทีหนึ่ง เพราะเป็นภาษาแขก สำหรับคนรุ่นนี้ ภาษาบาลีสันสกฤตก็คือภาษาต่างประเทศเช่นเดียวกับภาษาอังกฤษนั่นเอง

วันเวลาที่การศึกษาอยู่ในวัดได้ผ่านพ้นไปเสียแล้ว ในสมัยนั้นผู้ที่มีการศึกษาก็คือผู้ที่รู้ภาษาบาลีสันสกฤตด้วย แต่ในขณะนี้มีใช้เช่นนั้นเสียแล้ว

คำว่า *โถง* เป็นศัพท์เก่าที่อยู่ในภาษาไทยมานานจนเป็นที่ยอมรับแล้วจึงไม่มีปัญหา แต่คำว่า *โถง* ซึ่งบัญญัติขึ้นมาในทำนองเดียวกันกลับได้รับการยอมรับไม่เท่า ยังมีผู้ใช้คำว่า *แฟกซ์* มากพอ ๆ กับคำว่า *โถง* ส่วนคำว่า *วิดิทัศน์* ได้รับการยอมรับน้อยกว่า *วิดีโอ* หรือแทบจะไม่มีใครใช้เลย นอกจากในวงการศึกษางานส่วนเท่านั้น

ไม่เพียงแต่จะเลือกใช้ศัพท์เดิมเท่านั้นแต่คนทั่วไปยังเลือกใช้คำที่สั้นและกะทัดรัดกว่าด้วย ตัวอย่าง เช่น ศัพท์อังกฤษ *lift* ศัพท์อเมริกัน *elevator* คนไทยก็เลือกใช้ว่า *ลิฟต์* เหตุผลไม่ใช่เพราะเป็นคำอังกฤษ แต่เป็นเพราะสั้นและสื่อความได้ดี

อย่างไรก็ตามหากเป็นเรื่องของคำสุภาพ ศัพท์ของราชบัณฑิตยสถาน ก็มักจะได้รับการยอมรับในภาษาเขียนที่เป็นแบบแผน เช่น *push down* ใช้ว่า *กดลง* แทนที่จะเป็น *ดันลง* (*ศัพท์คอมพิวเตอร์ ฉบับราชบัณฑิตยสถาน 2540:114*)

6.6 ความขัดแย้งในหมู่ผู้ใช้ภาษาทั่วไป

ในหมู่คนที่นิยมใช้คำทับศัพท์ก็ยังคงมีความขัดแย้งกันเองอยู่บ้าง คำบางคำเคยออกเสียงผิดมานาน เมื่อมาทราบภายหลังว่าอ่านอย่างไร แม้จะรู้ว่าผิดก็มักจะไม่เปลี่ยน เช่น *Audrey* แต่เดิมอ่านกันมาว่า *ออเดรย์* แม้อเมริกันจะอ่านว่า *อดรี* ก็ยังมีหลายคนที่ไม่ยอมเปลี่ยน เพราะคุ้นกับชื่อเก่าไปเสียแล้ว

บางคนไม่สนใจว่าภาษาเดิมออกเสียงอย่างไร แต่ใช้วิธีเทียบเสียงแบบหนึ่งต่อหนึ่งเอาเอง เช่น *label* ออกเสียงว่า /ลา-เบล/ *erase* ออกเสียงว่า /อี-ร้าว/ หรือ /อี-ล้าว/ ส่วนใหญ่บุคคลเหล่านี้มักจะเป็นผู้ที่ไม่สนใจเรื่องความถูกต้องของภาษา แต่กลับรักษาการออกเสียงแบบไทยไว้ได้เพราะความเคยชิน

6.7 ความแตกต่างระหว่างเสียงในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ

เพื่อให้เห็นความแตกต่างระหว่างเสียงในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ ขอให้ดูตารางเปรียบเทียบดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 เปรียบเทียบเสียงพยัญชนะในภาษาไทยกับภาษาอังกฤษ²

ตารางที่ 1

	อังกฤษ	ไทย ³	อักษรโรมัน ⁴
1)	bib	บิบ	bip
2)	church	ชืช	chat
3)	deed	ดีด	dit
4)	fife	ไฟ	fai
5)	gag	กัก	kak
6)	hat	หัต	hat
7)	which	วิด	wit
8)	judge	จัด	chat
9)	kick	คิก	khik
10)	lid, needle	ลิด, ดาล	lit, dan
11)	mum	มัม	mam
12)	no	โน	no
13)	thing	ทิง	thing
		งาน	ngan
14)	pop	พบ, ภพ	phop, phop
15)	roar	รอ	ro
16)	sauce	ศาสตร์	sat
17)	ship, dish	ชืช	chat
18)	tight	ทบ, บท	thop, bot
19)	thin	ทิน	thin
20)	this	ติส	dit
21)	valve	วาว	wao
22)	with	วิด	wit
23)	yes	ญาติ	yat
24)	zebra	ซิบ	sip
25)	vision	ชืน	chan
26)		ปา	pa
27)		ตา	ta
28)		กา	ka

หมายเหตุ

1. พยัญชนะตัวสะกดของไทยไม่มีการปล่อยลมตามออกมาแบบภาษาอังกฤษ จึงแสดงด้วยการขีดเส้นใต้ตัวสะกด
2. เสียง /ch/ ในภาษาไทยใช้แทนทั้ง /ch/ (ในคำ church), /j/ (ในคำ judge), /sh/ (ในคำ ship), และ /s/ (ในคำ vision)
3. เสียง /d/ ในภาษาไทยใช้แทนทั้ง /d/ (ในคำ deed) และ /th/ (ในคำ this)
4. ตัวเอน /p/, /t/, /k/ ในภาษาไทยหมายถึงเสียง p ใน /sp/ เสียง t ใน /st/ และ เสียง k ใน /sk/
5. เสียง /w/ ในภาษาไทยใช้แทนทั้ง /wh/ (ในคำ which), /v/ (ในคำ valve) และ /w/ (ในคำ with)
6. เสียง /s/ ในภาษาไทยใช้แทนทั้ง /s/ (ในคำ sauce) และ /z/ (ในคำ zebra)
7. เสียง /th/ ในภาษาไทยใช้แทนทั้ง /t/ (ในคำ tight) และ /th/ (ในคำ thin)

ตารางที่ 2 เปรียบเทียบเสียงสระไทยกับอังกฤษ

ตารางที่ 2

อังกฤษ	ไทย ³	อักษรโรมัน ⁴
1) pat	แพทย์	phaet
2) pay	เพ	phe
3) care	แคร์	khae
4) father	ฟ้า	fa
5) pet	เพชร	phet
6) bee	บี	bi
7) pit	พิศ	phit
8) by	บาย	bai
9) pier	เป็ย	pia
10) pot	พจน์	phot
11) toe	โท	tho
12) caught	คอด	khot
13) noise	น้อย	noi
14) took	ทุก	thuk
15) boot	บูต	but
16) out	เอา	ao
17) cut	คัต	khat
18) term	เท็ม	thoem
19) about	อบาย	abai
20) butter	เออ	oe

หมายเหตุ

ยังมีเสียงสระไทยอื่น ๆ อีก แต่ไม่ได้นำมากล่าวไว้ในที่นี้เพราะไม่เกี่ยวข้องโดยตรง

จากตารางทั้งสองนี้จะเห็นได้ว่า ผู้ใช้ภาษาบางกลุ่มได้ปรับเสียงภาษาอังกฤษเข้าสู่ระบบเสียงภาษาไทยอย่างไร

6.8 ความขัดแย้งในการออกเสียงคำยืม

คำบางคำแม้จะเป็นคำเดิมจากภาษาอังกฤษ แต่ผู้ใช้ภาษาทั่วไปอาจจะออกเสียงต่าง ๆ กันไปได้ กลุ่มหนึ่งอาจจะออกเสียงแบบอังกฤษ อีกกลุ่มอาจจะออกเสียงแบบอเมริกัน และบางกลุ่มอาจจะออกเสียงแบบไทยก็ได้ ตัวอย่าง เช่น fax บางกลุ่มอาจจะออกเสียงซู้ ซ่า ซ้าง ซ้าย บางกลุ่มอาจจะออกเสียงคล้ายกับคำว่า /แฝก/ ใน ไม้คมแฝก แต่สั้นกว่า คำว่า multi ก็อาจจะเป็น /มัลทิ/ /มัลไท/ หรือ /มัลติ/

ความคุ้นเคยกับเสียงใหม่ ๆ โดยผ่านทางสื่อมวลชนและการสื่อสารก็ทำให้คนกลุ่มหนึ่งสามารถออกเสียงท้ายคำ เช่น เสียง /f/, /l/, /s/ และ /ch/ ได้ เช่น คำว่า กอล์ฟ (golf), คอล (call), ดอส (DOS), ทัช (touch) ส่วนเสียงควบกล้ำก็มีเพิ่มขึ้นไปอีก 5 เสียงคือ ดร บร บล ดร ฟร และ ฟล เช่น ไดรฟ์ (drive) เบรก (break) บล็อก (block) ฟรี (free) ฟลิป-ฟลอป (flip-flop) ดังได้กล่าวไว้แล้วข้างต้น

ความขัดแย้งอีกเรื่องหนึ่งอยู่ที่การใช้เครื่องหมายวรรคตอนในคำทับศัพท์ ดังได้กล่าวแล้วว่าหลักเกณฑ์การทับศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานไม่มีการใช้รูปวรรณยุกต์ ยกเว้นในคำที่ตรงกับคำไทยและอาจทำให้เข้าใจผิดได้ แต่ผู้ใช้ภาษาบางกลุ่มจะเติมรูปวรรณยุกต์ลงไปเพื่อให้มีเสียงเป็นไทยยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าเป็นการตั้งชื่อสินค้า เช่น เป๊ปซี่ โด๊ก

6.9 ความขัดแย้งเรื่องการใช้ศัพท์ภาษาต่างประเทศ

เมื่อไม่นานมานี้สำนักข่าวเอพีได้รายงานว่าต่อไปบริษัทโฆษณา สถานศึกษา และหน่วยราชการของฝรั่งเศสจะไม่สามารถใช้คำภาษาอังกฤษได้อีกต่อไปแล้ว ตัวอย่างเช่น คำว่า bulldozer, software, chewing gum และ marketing

เมื่อต้นเดือนกรกฎาคม 2537 สภาฝรั่งเศสได้ผ่านกฎหมายฉบับหนึ่งที่บังคับให้ใช้ภาษาฝรั่งเศสแทนภาษาอังกฤษและคำยืมภาษาต่างประเทศอื่น ๆ ในการโฆษณา การศึกษา และเอกสารทางราชการ

ต่อไปนี้คนงานก่อสร้างจะปรับถนนด้วย bouteurs คอมพิวเตอร์จะใช้ logiciels เด็ก ๆ จะเคี้ยว gomme a macher

ส่วนนักวางแผนขายสินค้าก็จะศึกษาเรื่อง mercatique

คำว่า hamburger ยังใช้ได้ แต่ cheeseburger ใช้ไม่ได้ ต่อไปนี้ทั้ง McDonald และ Burger King ก็จะต้องไปหาคำใหม่มาใช้ เรียกอาหารที่เอาขนมปังประกบเนื้อกับ fromage เสียใหม่

ผู้ที่เสนอกฎหมายฉบับนี้เข้ามาก็คือรัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรมของฝรั่งเศสนั่นเอง หลังจากที่เขาอนุรักษ์นิยมได้เสียงข้างมากในสภาเมื่อเดือนมีนาคม 2536 ก่อนหน้านั้นรัฐบาลก็ได้ชักชวนอย่างเต็มที่ให้มวลชนและหน่วยงานเอกชนหลีกเลี่ยงคำว่า snack bar, weekend, หรือ jogging

กฎหมายฉบับใหม่นี้ระบุว่าโฆษณาจะเป็นภาษาต่างประเทศเพียงอย่างเดียวมิได้ จะต้องแปลเป็นภาษาฝรั่งเศสควบคู่ไปด้วย บริษัทผู้ผลิตจะขายสินค้าโดยไม่มีคู่มือเป็นภาษาฝรั่งเศสไม่ได้ การออกอากาศทางวิทยุและวิทยุโทรทัศน์ก็จะใช้ภาษาอังกฤษไม่ได้ถ้ามีคำภาษาฝรั่งเศสใช้อยู่แล้ว

ต่อมาก็ได้มีการจัดพิมพ์ "Dictionary of Official Terms" หรือ "พจนานุกรมศัพท์ราชการ" ขึ้นมา ประกอบด้วยคำฝรั่งเศส 3,500 คำ จากวงการธุรกิจ วิทยาศาสตร์ และสื่อมวลชน ที่จะต้องนำมาใช้แทนคำภาษาต่างประเทศ โดยเฉพาะอย่างยิ่งภาษาอังกฤษ

นอกจากนี้ยังจะต้องใช้ภาษาฝรั่งเศสกันทั้งในห้องเรียนและในการสอบ บรรดาหนังสือสัญญาและกฎเกณฑ์ต่าง ๆ ของบริษัทก็ต้องเป็นภาษาฝรั่งเศสถ้าต้องใช้กับชาวฝรั่งเศส

นั่นคือความคิดของชาติที่ถือกันว่ามี "วัฒนธรรมแข็ง" ชาติหนึ่งในยุโรป คราวนี้ลองหันมาฟังความคิดของชาติที่ถือกันว่ามี "วัฒนธรรมแข็ง" อีกชาติหนึ่งในเอเชียดูบ้าง นั่นก็คือญี่ปุ่น

ญี่ปุ่นชอบใช้คำภาษาอังกฤษมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการโฆษณา เพราะให้ความรู้สึกที่ "น่าบริโภค" มากกว่าจะใช้ภาษาญี่ปุ่นเอง เช่น พนักงานขายอ่างอาบน้ำ (bathtub) พอใจจะขาย basutabu (บะซุตะบุ) มากกว่า yokusoo (โยะกุโซ) ซึ่งเป็นภาษาญี่ปุ่น

ทั้งรัฐบาลและเอกชนต่างก็พากันตั้งชื่อหน่วยงานของตนทั้งภาษาอังกฤษและภาษาญี่ปุ่น เช่น JR (Japan Railways), JA (Japan Agricultural Cooperative), JT (Japan Tobacco Inc.)

JICA (Japan International Cooperation Agency) และอื่น ๆ คนส่วนใหญ่จะพอใจเรียกชื่อย่อเป็นภาษาอังกฤษมากกว่าที่จะเรียกเป็นภาษาญี่ปุ่น ด้วยเหตุผลที่ว่าภาษาญี่ปุ่นยาวไป ไม่ใช่เพราะชอบฝรั่งมากกว่า จึงนับเป็นเรื่องของการสื่อสารมากกว่าอย่างอื่น นาน ๆ ทีก็จะมีเสียงบ่นแฉ่ว ๆ มาจากนักภาษาบางคนว่า "ซึกจะใช้ภาษาอังกฤษกันมากไปแล้วนะ" แต่ส่วนใหญ่ไม่สนใจ ใครจะใช้อย่างไรก็ใช้ไปได้ตามใจชอบ นอกจากนี้ทุกปีก็ยังมีพจนานุกรมศัพท์ใหม่ ๆ ที่เกี่ยวข้องกับญี่ปุ่นพิมพ์เผยแพร่ออกมาอยู่มิได้ขาด ในพจนานุกรมที่ว่านี้ก็เต็มไปด้วยคำทับศัพท์

นับว่าเป็นความคิดเห็นในทางตรงกันข้ามกับฝรั่งเศส

ญี่ปุ่นสนุกสนานกับการทับศัพท์แบบลากเข้าสู่เสียงญี่ปุ่นมาก ไม่ว่าคำนั้น ๆ จะมีใช้ในภาษาญี่ปุ่นอยู่แล้วหรือไม่ เช่น นม (milk) ก็กลายเป็น miruku (มิรุคุ) ทั้ง ๆ ที่มีคำ gyuunyuu (กีวูนิว) ใช้อยู่แล้ว เชือก (rope) ก็กลายเป็น roopu (โรปู) ทั้ง ๆ ที่มีใช้อยู่แล้วทั้ง tsuna (สึนะ) himo (ฮิโมะ) และ ito (อิโตะ) เข็มขัด (belt) ก็กลายเป็น beruto (เบรุโตะ) ทั้ง ๆ ที่มี bando (บันโตะ) ใช้อยู่

บางคำก็ทับศัพท์มาโดยตรง โดยไม่มีคำญี่ปุ่นเดิมใช้อยู่ เช่น กาแฟร้อน (hot coffee) ก็กลายเป็น hotto koohee (ฮัตโตะคอดี) หรือเรียกสั้น ๆ ว่า hotto ข้าวแกง (curry-rice) ก็กลายเป็น karee-raisu (คาเร-ไรซุ)

คำใหม่ ๆ อย่าง McDonald, hamburger และ hot dog ก็โดนแปลงเสียงเสียจนจำแทบไม่ได้ เป็น makudonarudo (มะกุโตะนะรุโตะ) hambaagaa (ฮัมบากา) และ hottodoggu (ฮัตโตะดกกุ)

ส่วนคำต้องห้ามของฝรั่งเศสก็โดนแปลงชาติเป็นญี่ปุ่นไปดังนี้คือ

bulldozer	กลายเป็น	burudoozaa (บุรุโดซา)
software	กลายเป็น	sofutowea (โซะฟุโตะเวอะ)
chewing gum	กลายเป็น	chuingu gamu (ชูอิงกุ กะมุ)
marketing	กลายเป็น	maakettingu (มาเก็ทติงกุ)
cheeseburger	กลายเป็น	chiizubaagaa (ชีซุบากา)
snack bar	กลายเป็น	sunakku baa (ซุนักกุ บา)
jogging	กลายเป็น	jogingu (โจะกิงกุ)

weekend กลายเป็น uiiku endo (อุอิคุ เอ็นโดะ)
ศัพท์นี้มีค่าเดิมว่า shuumatsu
(ชูมะสึ)

ญี่ปุ่นกล่าวว่าการใช้คำทับศัพท์เหล่านี้ไม่ได้ทำให้"เสียวัฒนธรรม"
แต่กลับทำให้มีค่าให้เลือกใช้ในภาษามากขึ้น เช่น ในกรณีของคำว่า
เชือก เป็นต้น ส่วนไทยเราน่าจะอยู่ในทางสายกลาง เพราะยังไม่
ถึงกับมีกฎหมายขึ้นมาห้ามการใช้คำภาษาต่างประเทศโดยเฉพาะอย่างยิ่ง
คือภาษาอังกฤษ มีแต่คำขอร้อง คำปราม และกฎเกณฑ์ย่อย ๆ
เท่านั้น

ในแง่ของธรรมชาติแห่งพฤติกรรมของภาษาแล้ว ฝรั่งเศส
ญี่ปุ่น ไทยหรือภาษาใด ๆ ก็เหมือนกันทั้งสิ้น ที่จะต่างกันก็คือความคิด
ของคนเท่านั้น ในกรณีนี้ฝรั่งเศสออกจะเสี่ยงอยู่มากที่บังคับใช้คำ
3,500 คำในพจนานุกรม เพราะอีกไม่นานก็คงจะมีเสียงตำหนิตามมา
ว่า "บัญญัติศัพท์ไม่ทัน" ดังเช่นที่ราชบัณฑิตยสถานประสบอยู่

ในยุคแห่งข่าวสารข้อมูลในโลกกำลังจะเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันใน
ด้านการสื่อสารนี้ ไม่มีชาติใดภาษาใดที่จะสามารถบัญญัติศัพท์ได้ทัน
การทับศัพท์

นี่คือความจริงทางภาษาที่หลายคนอาจจะยังไม่ยอมรับ
การต่อต้านภาษาอังกฤษที่เกิดขึ้นในประเทศฝรั่งเศสนี้ ทำให้
เกิดปฏิกิริยาในเชิงลบอย่างรวดเร็วเกินคาด

หนังสือพิมพ์ Japan Times เขียนล้อเลียนไว้ในคอลัมน์เกี่ยวกับ
ภาษาคอลัมน์หนึ่ง โดยทำเป็นรูปแบบการสนทนาระหว่างญี่ปุ่นกับฝรั่ง
ซึ่งพอจะถอดความเป็นไทยได้ดังนี้

ญี่ปุ่น: (เขียนเป็นภาษาญี่ปุ่นที่อ่านไม่ออก)

ฝรั่ง: ใช้แล้วภาษาอังกฤษนี้ก็รับอิทธิพลจากภาษาอื่น ๆ มาตั้ง
นานแล้ว ดูให้ดี ๆ ก็มีคำยืมตั้งมากมาย เรียกได้ว่าเป็น potpourri
ทีเดียว มีคำตั้งมากมายที่มา via ภาษาฝรั่งเศส

ญี่ปุ่น: เรื่องสำคัญในตอนนั้นก็คือว่าฝรั่งเศส เขากำลังจะกำจัดคำ
ยืมภาษาอังกฤษออกไปให้หมด ใช่ไหม

ฝรั่ง: ความคิดแบบนี้มัน passé ล่ะ คุณว่าไหม คำยืมภาษา
ฝรั่งเศสเองก็เยอะ ถ้าใช้มาก ๆ ก็ฟังดูดีโอ้ แต่คนอังกฤษก็ยอมรับ
ว่าคำฝรั่งเศสบางคำใช้แล้วดูมีมาดกว่าคำอังกฤษธรรมดา ๆ แยะ

ญี่ปุ่น: ไหนลองยกตัวอย่างซิ

ฝรั่ง: อย่าง "a bouquet of flowers" ก็ฟังดูหรูกว่า "a bunch of flowers" นะ ไอ้ bunch นะ เขาเอาไว้ใช้กับกล้วยเท่านั้นแหละ มีใครใช้ว่า "a bouquet of bananas" บ้างล่ะ หรืออย่างเรื่องอาหาร คำว่า "hors d'oeuvres" ก็ฟังดูน่ากินกว่า "starters" เป็นกอง โดยเฉพาะอย่างยิ่งถ้าตามมาด้วย apéritif

ญี่ปุ่น: แต่คุณต้องเห็นใจคนฝรั่งเศสหรือคนญี่ปุ่นที่อยากจะรักษาเอกลักษณ์ของภาษาของตนเองไว้บ้างนะ

ฝรั่ง: เออ ผมก็เห็นใจนะ มันต้องมีขอบเขตเหมือนกัน แต่ผมมัน laissez-faire เกินกว่าจะไปกังวลเรื่องนี้

ญี่ปุ่น: (เขียนเป็นภาษาญี่ปุ่น อ่านไม่รู้เรื่อง)

จะเห็นได้ว่าบทความนี้ตั้งใจใช้คำยืมภาษาฝรั่งเศสในข้อความภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ เพื่อให้เห็นว่าคำยืมมีความสำคัญอย่างไรในภาษา

ส่วนปฏิบัติการในประเทศฝรั่งเศสเองก็มีไม่แพ้กัน นอกจากที่ปรากฏเป็นข่าวในหนังสือพิมพ์แล้ว ก็มีข่าวว่ามีการวิพากษ์วิจารณ์กันมาก บางคนเห็นเป็นเรื่องขำขัน บางคนกล่าวว่าเป็นความคิดที่ดีที่จะช่วยกันอนุรักษ์ภาษาของตนไว้ แต่ไม่ควรบังคับเป็นกฎหมาย สภาสูงถึงกับกล่าวว่า เป็นกฎหมายที่ขัดกับหลักสิทธิมนุษยชน ถ้าจะบังคับก็บังคับได้แต่ข้าราชการและคนของรัฐบาลเท่านั้น จะไปบังคับคนทั่วไปหรือสื่อมวลชนไม่ได้ แต่ถึงกระนั้นก็คงจะปฏิบัติจริงได้ยาก เช่น นักข่าวไปสัมภาษณ์ประธานาธิบดีเรื่องฟุตบอล ประธานาธิบดีก็ต้องใช้คำภาษาฝรั่งเศสแทนคำว่าฟุตบอลเพราะมิเช่นนั้นจะผิดกฎหมาย ส่วนนักวิชาการก็กล่าวว่า เป็นไปไม่ได้ เพราะบทความที่เขียนใช้คำทับศัพท์จนเคยชินแล้ว โดยเฉพาะศัพท์ทางคอมพิวเตอร์ หากเปลี่ยนมาเป็นภาษาฝรั่งเศสก็จะมีคนเข้าใจ นอกจากนี้ก็ยังมีการทำสถิติให้ดูด้วยว่า ในภาษาอังกฤษนั้นก็มีคำยืมภาษาฝรั่งเศสมากกว่าที่ฝรั่งเศสจะยืมมาจากภาษาอังกฤษเสียอีก

เหตุการณ์ข้างต้นนี้เป็นอุทาหรณ์ให้เห็นว่าภาษานั้นมีพลังเหนือผู้มีอำนาจ ไม่มีใครในโลกนี้ที่สามารถจะพูดได้ว่า "ฉันสั่งให้ใช้ภาษาอย่างนี้" การแนะนำและชักชวนเท่านั้นที่สามารถจะใช้ได้ในโลกของภาษา ไม่ว่าภาษานั้นจะเป็นภาษาต่างประเทศหรือภาษาไทยก็ตาม

หมายเหตุ

potpourri = เครื่องหอมผสม

via = โดยทาง

passé = ล้าสมัย

bouquet = ช่อดอกไม้

hors d'oeuvres = ของหวานก่อนอาหาร

apéritif = การดื่มเหล้าเล็กน้อยเพื่อเจริญอาหาร

laissez-faire = ไม่ยุ่งเรื่องของผู้อื่น

6.10 การบังคับใช้ศัพท์บัญญัติ

เราได้ทราบจากข้อความข้างต้นแล้วว่า ศัพท์บัญญัติคืออะไร และใครเป็นผู้บัญญัติ คำถามต่อไปก็คือ บังคับใช้หรือไม่

รัฐบาลได้ตั้งคณะกรรมการบัญญัติศัพท์ภาษาไทย ขึ้นเป็นครั้งแรก ใน พ.ศ. 2485 โดยมีราชบัณฑิตยสถาน เป็นผู้รับผิดชอบทั้งนี้เพราะ ราชบัณฑิตยสถาน เป็นส่วนราชการซึ่งมีหน้าที่ 3 ประการคือ

- 1) ค้นคว้าและบำรุงสรรพวิชาให้เป็นคุณประโยชน์แก่ชาติและประชาชน
- 2) ติดต่อและแลกเปลี่ยนความรู้กับองค์การปราชญ์อื่น ๆ
- 3) ให้ความเห็น คำปรึกษาและปฏิบัติการเกี่ยวกับวิชาตามความประสงค์ของรัฐบาล

ในปัจจุบันนี้ราชบัณฑิตยสถานมีคณะกรรมการและคณะบรรณาธิการที่ทำหน้าที่บัญญัติศัพท์และอธิบายศัพท์ภาษาไทยสำหรับสาขาวิชาต่าง ๆ อยู่ประมาณ 40 คณะ (ดูภาคผนวก) รวมจำนวนกรรมการประมาณ 300 คน บุคคลเหล่านี้คือผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาต่าง ๆ นอกจากราชบัณฑิตและภาคีสมาชิกแล้วยังมีผู้แทนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและผู้แทนจากมหาวิทยาลัยที่มีการเรียนการสอนวิชานั้น ๆ อีกด้วย

สำหรับคำถามที่ว่า ศัพท์บัญญัติเหล่านี้ บังคับใช้หรือไม่

เรื่องนี้ขอยกคำกราบบังคมทูลของพระเจ้าวรวงศ์เธอ กรมหมื่นนคราธิพงค์ประพันธ์ เมื่อครั้งที่พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงมีพระราชดำรัสในการประชุมภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ณ ห้องประชุมคณะอักษรศาสตร์ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2505 มาอ้างอิงดังนี้

การบัญญัติศัพท์นั้นจะใช้วิธีบังคับไม่ได้ เพราะว่าของมีชีวิตชีวา
 ของเขาเอง ซึ่งหลักทางภาษาศาสตร์ฝรั่งเรียกว่า *genious of the language* อัจฉริยลักษณ์ของภาษา แต่ละภาษาก็
 มีอัจฉริยลักษณ์ของตน คำว่า อัจฉริยลักษณ์มีเสียงไม่เพราะเลย
 คำนี้ไม่ใช่ของข้าพระพุทธเจ้า เขาใช้กันมา เรียกตามที่เขา
 ใช้กันมา ฉะนั้นผู้ที่คิดศัพท์ขึ้นหรือตั้งศัพท์ขึ้นจะต้องตั้งให้
 เหมาะแก่ที่ *genious of the language* จะรับรอง
 เพราะฉะนั้นบางทีก็ไม่รับรอง ข้าพระพุทธเจ้าจะให้ตัวอย่าง
 เช่น คำว่า *culture* ที่แรกไปคิดทางสันสกฤตออกมาว่า
พฤทธิธรรม ก็ไม่มีใครตามเพราะว่าเสียงไม่เข้าจังหวะกับ
 ภาษาไทย เพราะฉะนั้น *genious of the language* ก็
 ไม่รับ วันหนึ่งข้าพระพุทธเจ้าเขียนว่า *วัฒนธรรม* ออกมา
 จังหวะเหมาะสมกับคำภาษาไทย เพราะฉะนั้นก็เลยรับกัน
 ฉะนั้นไม่ว่าราชบัณฑิตยสถานจะทำงานได้ช้าหรือเร็ว ก็ไม่มีหน้าที่
 ที่บังคับให้ใครใช้ศัพท์บัญญัติ ได้แต่เพียงเสนอแนะศัพท์ที่เหมาะสมให้ใช้
 เท่านั้น นอกจากนี้ ก็ยังไม่มีหน้าที่ห้ามปรามมิให้เอกชนบัญญัติศัพท์ขึ้น
 ใช้เองตามใจชอบอีกด้วย หากเอกชนบัญญัติได้ดีราชบัณฑิตยสถานก็อาจ
 จะนำมาใช้ด้วยก็ได้ และหากราชบัณฑิตยสถานบัญญัติศัพท์ได้เหมาะสม
 กว่า ผู้ใช้ภาษาก็คงจะเลือกใช้ศัพท์ของราชบัณฑิตยสถานเองโดยมิต้อง
 บังคับ นอกจากนี้ในฐานะที่เป็นหน่วยปฏิบัติการเกี่ยวกับวิชาของรัฐบาล
 เมื่อรัฐบาลมีปัญหาทางด้านภาษาก็จะมอบให้ราชบัณฑิตยสถานทำ
 เช่น ขอให้ตั้งชื่อภาษาไทยให้แก่ประเทศใหม่ ๆ ที่เพิ่งเกิดขึ้น หรือ
 ประเทศที่เปลี่ยนชื่อใหม่ เป็นต้น ในกรณีนี้ผู้ใช้ภาษารายอื่น ๆ ก็มักจะ
 ใช้ตาม ส่วนศัพท์บัญญัติทั่ว ๆ ไปนั้น ผู้ใช้ภาษาเท่านั้นที่จะเป็นผู้ตัดสิน
 ว่าศัพท์ใดจะติดอยู่ในภาษา ดังเช่นที่กรมหมื่นนราธิปพงศ์ประพันธ์ทรง
 เขียนไว้ในคำนำหนังสือ *ศัพท์บัญญัติ* พิมพ์ครั้งที่ 1 พ.ศ. 2517 ที่ว่า
 การใช้เท่านั้นจะเป็นเครื่องตัดสินว่า ศัพท์ใดใช้ได้ ศัพท์ใดควร
 แก้ออก
 ฉะนั้นศัพท์บัญญัติของราชบัณฑิตยสถานจึงมีไว้เพื่อเป็นหลัก และ
 ชักชวนให้ใช้ หากจะมีผู้นำไปบังคับใช้ก็ถือว่าเป็นนโยบายของหน่วย
 งานแต่ละแห่งเท่านั้น

6.11 สรุป

แม้ว่ากลุ่มอนุรักษ์นิยมจะยังคงสนับสนุนให้ใช้ศัพท์ไทยแทนการทับศัพท์หรือคำยืม แต่ก็ไม่สามารถจะปิดกั้นการไหลบ่าของศัพท์ใหม่ ๆ ที่ผู้ใช้สามารถเข้าใจความหมายได้ในทันทีโดยไม่ต้องแปลได้

มีรายงานข่าวในนิตยสาร *Asiaweek* ว่า รัฐบาลของประเทศในเอเชียหลายประเทศพยายามจะสกัดกั้นการแทรกซึมของคำภาษาต่างประเทศในประเทศอินโดนีเซียซึ่งมีภาษาถิ่นประมาณ 200 ภาษา นั้น รัฐบาลก็กำหนดให้ใช้ภาษาบาหลีอินโดนีเซียเพื่อรวมชาติให้เป็นอันหนึ่งอันเดียวกันในทางภาษา รัฐบาลพยายามกีดกันคำภาษาอังกฤษอย่างเต็มที่ จนถึงกับห้ามมิให้ใช้ภาษาอังกฤษในการโฆษณา และพยายามสนับสนุนให้ใช้คำภาษาชวาในทางด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีอีกด้วย (*Asiaweek 1993:26*)

นิตยสาร *Asiaweek* เห็นด้วยกับการใช้ภาษาบาหลีอินโดนีเซียรวมชาติให้เป็นหนึ่ง เพราะภาษาที่เรียกว่า Indoglish หรือภาษาอินโดนีเซียปนอังกฤษนั้นไม่ดีทั้งกับภาษาอังกฤษและภาษาอินโดนีเซียเอง แต่ก็มีใจว่าทุกภาษาจะสามารถใช้บรรยายได้ทุกอย่าง ทุกอย่าง ศัพท์วิทยาศาสตร์ที่ยอมรับกันทั่วโลกก็ควรจะยอมรับได้ เช่นเดียวกับที่วงการแพทย์ยอมรับภาษาลาติน *Asiaweek* เสนอให้มีการสร้างมาตรฐานการใช้ศัพท์วิทยาศาสตร์ที่สะดวกง่าย ๆ ออกเสียงง่าย ๆ ให้เหมือนกันหมดทั้งโลกด้วยซ้ำ เพราะนักวิทยาศาสตร์ทั่วโลกจะได้สื่อสารกันได้อย่างง่ายดาย ทั้งครูทั้งนักเรียนและนักวิจัยทั่วโลกก็จะค้นคว้าหาความรู้ได้ง่ายยิ่งขึ้นด้วย (*Asiaweek 1993:26*)

ความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็วของเทคโนโลยีสมัยใหม่ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระบบสื่อสารของโลกมีอิทธิพลอย่างยิ่งต่อชีวิตประจำวันของประชาชนในประเทศที่กำลังพัฒนาหลายประเทศ สำหรับในประเทศไทยนั้น การไหลบ่าของ "สิ่งต่าง ๆ" จากต่างประเทศไม่ว่าจะเป็นในด้านภาษาหรือด้านอื่น ๆ กำลังมีความสำคัญเพิ่มขึ้นเป็นลำดับ สิ่งที่จะพิจารณากันในบทนี้ก็คือ ผู้พูด ผู้อ่าน ผู้เขียนภาษาไทยแก้ปัญหาปรับสิ่งใหม่ ๆ เหล่านี้เข้าสู่สังคมไทยอย่างไร และกระบวนการปรับตัวได้สะท้อนให้เห็นความคิดแบบไทยๆ อย่างไรบ้าง บทนี้มุ่งที่ปัญหาการผสมผสานเสียงและคำยืมจากภาษาต่างประเทศ (เช่น เสียง และ ความหมาย) เข้าสู่ภาษาไทยสมัยใหม่ อิทธิพลของสังคมในระดับต่าง ๆ ที่มีต่อการเลือกและการยอมรับเสียงและคำยืมใหม่ ๆ

เสียงและคำยืมใหม่ ๆ ได้รับการยอมรับเพียงใด นอกจากนี้ก็ได้กล่าวถึง ความขัดแย้งระหว่างแนวคิดของสังคมทั่วไปกับแนวคิดของสังคมอนุรักษ์นิยม การดัดแปรเสียงและความหมาย ตลอดจนสิ่งที่ถือกันว่าเป็นแนวคิด "สากล" หรือ "นานาชาติ"

เชิงอรรถ

¹ ดาวเทียมไทยคม 1 ถูกปล่อยขึ้นสู่อวกาศพร้อม ๆ กับดาวเทียมของสหรัฐฯ เมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 1993 ที่ French Guiana อเมริกาใต้ โดยจรวด Ariane

² ดัดแปลงจาก The American Heritage Dictionary of the English Language. 3rd. edition, 1992.

³ คำไทยที่เลือกมาเป็นตัวอย่างนี้ ใช้เพื่อแสดงเสียงพยัญชนะ และเสียงสระเท่านั้น ไม่ใช่คำแปล

⁴ คำรำนี้อาศัยหลักเกณฑ์ของราชบัณฑิตยสถาน แต่ขีดเส้นใต้เพื่อแสดงข้อแตกต่างระหว่างเสียงอังกฤษกับเสียงไทย